

Hur ska man förstå programguiden för Erasmus+?

Sammanhanget - varför man kan söka bidrag för samarbete inom utbildningsområdet?

Utbildning är ett nyckelområde för att vi ska nå gemensamma europeiska mål som smart och hållbar tillväxt för alla. Vi har ett antal utmaningar som matchning mellan utbildning och arbetsmarknad och en allt snabbare förändring av arbetsliv och arbetsinnehåll. Erasmus+ är ett instrument i arbetet att möta utmaningarna och på sikt nå målen.

Att läsa in sig på Erasmus+ vuxenutbildning

Europeiska kommissionen **Länk: Kommissionens webbplats för Erasmus+** publicerar varje år en **Länk: programguide för Erasmus+**. I den får man veta vad som gäller om man planerar att göra en ansökan. Den text du nu läser syftar till att göra det lättare att hitta i och förstå programguiden.

Om du därefter vill gå ytterligare ett steg för att hitta rätt för era behov hoppas vi att vårt jämförande dokument **Likheter och skillnader mellan Mobilitetsprojekt och Strategiska partnerskap inom Erasmus+ vuxenutbildning** kan vara användbart.

Stöd inför ansökan och ansökningsformulär finns på Universitets- och högskolerådets, UHR:s, webbplats **Länk: Utbyten.se**

Ladda alltid ner ansökningsformulären från den svenska webbplatsen eftersom de är nationellt anpassade vad gäller bidragsnivåer. En bra ingång är **Länk: Mobilitetsprojekt vuxenutbildning** respektive **Länk: Strategiska partnerskap vuxenutbildning**

Programguidens struktur

Programguiden är uppdelad i tre avdelningar. Den första delen innehåller allmän information som syften, programstruktur, budget och vem som kan delta. Här får man snabbt klart för sig att det handlar om en beställning av ansökningar och att man förväntar sig att resultaten av de beviljade projekten ska vara tillgängliga för alla och att de ska bidra till måluppfyllelse av de europeiska strävandena. Det finns som bekant inga gratisluncher. **Pengarna finns för att ni ska kunna göra skillnad på det sätt som beställs i programguiden!**

I den andra delen beskriver man programdelarna. Programmet har en uppdelning i utbildningsområden eller sektorer; allmän vuxenutbildning (adult), yrkesutbildning (VET - inklusive yrkesutbildning för vuxna!), förskola- skola samt högre utbildning. Samtliga dessa delar ansvarar Universitets- och högskolerådet för i Sverige.

En femte sektor är ungdomsdelen (Youth). Inom Youth finns möjligheter för vuxna upp till trettioårsåldern att tillbringa en viss tid i ett annat europeiskt land. Se mer om detta på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCFs webbplats **Länk: [MUCF](#)**

Den tredje och sista delen i programguiden är särskilt intressant om ni har tänkt göra en ansökan 2017. Där finns till exempel instruktioner om tillvägagångssätt vid ansökan.

Programdelarna för vuxenutbildning

För vuxenutbildningen står två programdelar, "Key Actions", öppna. Key Action 1 är mobilitetsprojekt för **personalfortbildning**. Key Action 2 är **Strategiska partnerskap**. I båda fallen behandlas en ansökan här i Sverige om den skickats in av en svensk koordinator. Den tredje delen, Key Action 3, är beställningar av större projekt som hanteras centralt i EU.

Mobilitetsprojekt	Strategiska partnerskap	Policyutveckling
Kompetensutveckling för individer	Innovation Utbyte av <u>goda</u> erfarenheter	För myndigheter och departement (= tänk bort i normalfallet)

Utgångspunkt:

På arbetsmarknaden behövs fler personer med högre kvalifikationer. Det handlar om **kontinuerligt lärande som vuxen**. "Avläarning" av inaktuella kunskaper och färdigheter liksom **ny inläarning**. Programmet vänder sig därför till organisationer med kraft att genomföra aktiviteter som minskar antalet vuxna med låg utbildningsbakgrund. I det ryms också **vägledning** och inte minst **validering** av det individen redan har med sig och som förvärvats på annat sätt än genom det formella utbildningssystemet.

Stora cirkel= allt lärande som vuxen, men i Erasmus+ gör vi också skillnad mellan sektorer

För att hamna rätt i sin ansökan inom Erasmus+ ska man alltså först definiera sig som en vuxenutbildningsorganisation, sedan bestämma sig för om man i projektet ska stötta allmänt eller yrkeslärande och därefter välja KA1 eller KA2.

Key Action 1 – personalfortbildning genom "mobilitet", individuellt lärande utomlands**Vad är kärnan i ett mobilitetsprojekt?**

Stöd till förändringar genom att personal hämtar in nya idéer, ny

kunskap och breddar sin kompetens utanför det egna landet. Då ökar möjligheterna för dem vi möter i vår profession att få en lärandesituation anpassad efter personliga behov och med en internationell dimension.

Varför inte hemma i Sverige?

Vi är européer och har allt att vinna på att lära oss mer om varandra och av varandra. Europabygget är inte enbart en fråga om ekonomisk tillväxt, det är framsprunget ur en fredslängtan. **Samarbete och ömsesidigt utbyte ökar förståelse och skapar en känsla av gemenskap och samhörighet i Europa.** Erasmus+ är alltså till för den som söker just den internationella vägen till ny energi och måluppfyllelse.

Europeisk utvecklingsplan – varför det?

I berättelsen "Alice i Underlandet" träffar Alice en katt. Alice frågar efter vägen. "Vill du vara snäll och tala om för mig vilken väg jag ska ta härifrån?". "Det beror på vart du vill komma", svarade katten. Och så är det givetvis. Man måste veta målet för att kunna välja medel. En fortbildningskurs utomlands är ett medel för att nå mål i den egna organisationen. Det är rektor eller arbetsledare som sänder ut sina medarbetare för att hämta in värdefull kompetens.

På sidan 276 i programguiden finns instruktioner för den **européiska utvecklingsplan** som man förväntas upprätta inför en ansökan. Den texten återkommer sedan något förkortad i ansökningsformuläret.

Först beskriver ni vilka behov ni har av utveckling för att nå er organisations mål och den vuxnes lärandemål. Sedan beskriver ni på vilket sätt Erasmus+ KA1 ska kunna hjälpa till att tillgodose de behoven. Därefter beskriver ni konkret vilka aktiviteter ni söker medel för. Och slutligen utvecklar ni hur det sedan kommer att märkas att de aktiviteterna förändrat organisationens arbetssätt, även på lång sikt. Mobiliteten ska leda till förändring och till att deltagarens erfarenhet synliggörs. **Mobiliteten ska göra skillnad!**

Ansökningsformuläret, som inte är en del av programguiden, ställer alltså frågor om era ambitioner att på ett strategiskt sätt arbeta med internationellt samarbete .

Vi har gjort ett klipp ur ansökningsformuläret. I de tonade rutorna finns anvisningar om vad ni uppmanas att skriva in där.

Erasmus+

Application Form

Call: 2017

KA1 - Learning Mobility of Individuals

KA104 - Adult education staff mobility

Form Version: 4.05

D. European Development Plan

What are the organisation's needs in terms of quality development and internationalisation? Please identify the main areas for improvement (for example management competences, staff competences, new teaching methods or tools, European dimension, language competences, curriculum, the organisation of teaching and learning).

Vilka behov har ni identifierat i er organisation vad gäller kvalitetsutveckling med en internationell dimension?
Vilka huvudområden prioriterar ni - och som ansökan handlar om att tillgodose behov inom?

Det är viktigt att ni som hel organisation står bakom ansökan, att det framgår att er ansökan är ett led i er strategiska verksamhetsplanering. Klart formulerade mål och medel och en tydlig ansvarsfördelning och tidsättning. Ni ska visa att ni är trygga i var ni befinner er nu, vart ni ska, vilka "färdmedel" ni ska använda, vilken väg ni ska ta, hur fort ni ska färdas, vilka färdkamrater ni har och hur ni ska veta när ni är framme.

Reflektera över frågan varför de medel ni söker finns. Vilka policymål på europeisk nivå är era aktiviteter relaterade till? Dubbelkolla mot programguidens skrivningar runt det och mot kvalitetsbedömningskriterierna.

Please outline the organisation's plans for European mobility and cooperation activities, and explain how these activities will contribute to meeting the identified needs.

Vilka aktiviteter planerar ni som ni söker ekonomiskt stöd för i ansökan?
Hur ska ni tillgodose de identifierade behoven genom just de formerna av mobilitet och samarbete?

Aktivitet och kopplingen mellan just den aktiviteten och de identifierade behoven är vad ni ska svara på. Varje ord i frågan ska man beakta. Det står EUROPEISK och det står såväl MOBILITET som SAMARBETE. Så varför söker ni er till ett visst land, med den längden på aktiviteten och aktivitetens form? Och varför just den personalkategorin och det antalet personer? Ni ska också ha svar på frågor om varför ni valt just den ordningsföljden mellan aktiviteterna och hur ni resonerade runt den valda projektperiodens längd.

I budgetdelen av ansökan gör ni olika val, dubbelkolla så att de överensstämmer med det ni skriver här.

Please explain how your organisation will integrate the competences and experiences acquired by staff participating in the project, into its strategic development in the future?

Hur kommer ni att under och efter projektiden ta in och dra nytta av det som personalen tagit hem under sina mobiliteter?
Mobiliteterna är inte ett mål i sig - speciellt inte i svaret på den här frågan, de är medel för att nå långsiktiga strävanden. Erasmus+ ska hjälpa till att förbättra och utveckla förutsättningarna för vuxnas lärande i Europa, ni är aktörerna som gör det möjligt, visa det! Visa hur ni ser att investeringen ni gör ska ge utdelning lång tid framöver!

Will your organisation use one of the following tools in connection with your mobility project?

c) EPALE (e-Platform for Adult Learning in Europe)

(<http://ec.europa.eu/epale/>)

Yes

Please describe how.

EPALE är en digital mötesplats för vuxenutbildare i Europa. Kanske var det i partnersöksdatabasen ni fann den organisation ni ska

jobbskugga hos, eller var det här ni hittade de kurser ni är intresserade av? Skriv det i så fall. Och skriv också på vilket sätt ni under och efter projektet kommer att använda EPALE aktivt. För att svara på frågan behöver ni göra er bekanta med alla de möjligheter webbplatsen erbjuder. EPALE har ett stort behov av aktiva användare för att verkligen bli en mötesplats och en källa till inspiration. Ta därför tillfället i akt att planera blogginlägg, inlägg i diskussionsforum eller projektadministration i slutet projektrum på EPALE under er projekttid, och skriv in det i ansökan.

När en ansökan kvalitetsbedöms ser man också på vad ni svarat på frågorna om hur ni tänker använda EPALE. **Länk: EPALE** är platsen för att hitta relevanta kurser och partners att samarbeta med.

Giltighetskriterier – kolla att ni använder rätt formulär

Giltighetskriterier betyder krav som ska vara uppfyllda för att en ansökan ska behandlas. Så länge personalen som är aktuell ska fortbilda sig för arbete med att stödja vuxnas allmänna lärande är ni rätt ute om det är ansökningsformuläret för Erasmus+ Adult education staff mobility ni valt. En organisation kan arbeta med såväl allmänt- som yrkeslärande. Ibland även med högre utbildning och skola. Det kan då vara aktuellt att lämna in flera ansökningar, en för varje sektor eller utbildningsområde, ni är aktiva inom. Rådgör gärna med oss på myndigheten. På **Länk: Utbyten.se Erasmus +** finns dessutom kompletterande information.

Vem kan ansöka?

Enklaste svaret är den som ska skicka sin vuxenutbildningspersonal utomlands på kompetensutveckling. Även om det är ett ömsesidigt utbyte ska alltså varje sändande organisation ansöka i sitt eget land för de egna resorna, mobiliteterna, som de kallas. Ni ansöker som organisation. Utan en organisation bakom er kan ni inte söka, ansökningar från enskilda personer är inte giltiga. Såväl formellt- som icke-formellt och informellt lärande stöttas inom Erasmus+.

Konsortium – ett smart sätt att samarbeta

Flera organisationer kan slå sig samman om en ansökan. En av dem tar på sig det administrativa ansvaret och står som ansökare, koordinatör. Man kan också lösa det så att exempelvis en paraplyorganisation står för själva ansökan och alla detaljer runt kontrakt, budget och rapportering.

Kurs och jobbskuggning – måste jag veta vem som tar emot oss?

När ni lämnar in ansökan, vilket ni gör före klockan 12:00 den 2 februari 2017, kan det vara svårt att veta vilka kurser som är möjliga att delta i. De kanske inte är annonserade på EPALE. Jobbskuggning, att gå bredvid en kollega under en tid, är en annan sak. Då kommer ni överens med mottagaren av er personal så att ni kan skriva in det i ansökan.

Varför kallas det projekt och inte ett besök?

Utlandsvistelsen är en del av er långsiktiga strategi för utveckling av den

egna organisationen. Samarbetet med mottagande organisation för jobbskuggning sträcker sig sannolikt över flera år och med ömsesidiga utbyten. Ni utvecklar ett samarbete med överenskommelser om förutsättningarna. Ni ska i ansökan tala om hur ni förbereder och följer upp mobiliteten, också det är en del av projektet. Från två dagar till två månader kan själva mobiliteten pågå medan projektets varaktighet är ett till två år.

Vilka i personalen kan kompetensutveckla sig utomlands?

Det är organisationen som ska rusta sig. Därför är såväl ledningspersonal som lärare, vägledare, studiebibliotekarier, museipedagoger, handledare och coacher med flera benämningar på medarbetare välkomna. Rådgör med oss på myndigheten om ni undrar över någon särskild yrkeskategori eller volontärbetare.

Vad kvalitetsbedömes och hur går bedömningen av ansökan till?

Allt bedöms – det ni skriver såväl som det ni utelämnar. En ansökan kan vara hur bra som helst, men om den inte stämmer med det man efterfrågar i Erasmus+ så kommer den aldrig i fråga för beviljande.

Förutom **relevans** tittar bedömarna på kvalitet i de olika stegen i **genomförandet**. Steg som möjliggör att göra skillnad och att veta att man verkligen gjort skillnad. Och att man tänker fortsätta att göra skillnad efter projekttidens slut. Därför görs en bedömning av er beskrivning av förväntade **effekter**, hur ni utvärderar det och hur ni delar med er av era resultat. Bedömaren av ansökan kastar också ett öga på vad ni svarat om hur ni planerar att använda (eller använt) **Länk: EPALE**.

Pengarna

Principerna för vad ni kan få bidrag för kan ni läsa om på sidan 75 och följande sidor i programguiden. Bidragets storlek anpassas efter längden på mobiliteterna. **Resa, uppehälle, administration, kurskostnad samt extrakostnader för särskilda behov** är byggstenar.

På **Länk: www.utbyten.se**, mer precist via länken **Bidragsnivåer**, hittar ni de aktuella svenska beloppen, alltså vad ni som svensk organisation kan räkna med i bidrag till era kostnader, om er ansökan beviljas. Använd alltid det svenska ansökningsformuläret. Där finns de aktuella beloppen förprogrammerade.

Key Action 2 - Strategiska partnerskap

Strategiska partnerskap är projekt som kan ha en varaktighet på upp till 36 månader. Här förflyttar vi fokus från mobilitetsprojektens koncentration på den egna organisationens utveckling till samarbete som kan tillföra vuxenlärandesektorn i hela Europa något värdefullt. I KA2 har ni dessutom möjlighet att samarbeta tvärsektoriellt, budgeten tas från den sektor, det utbildningsområde, där nyttan av projektet är tydligast. Det finns inget separat ansökningsformulär för den här typen av projekt. Det är ansökaren som väljer sektor.

Två typer av strategiska partnerskap

Strategiska samsamarbetsprojekt för **innovation** är den ena formen av projektsamarbeten, utbyte av goda exempel och metoder (**erfarenhetsutbyte**) är den andra. Förenklat kan man tala om utvecklingsprojekt respektive nätverksprojekt.

För Sveriges del kommer 35 % av budgeten 2017 att reserveras för utbytesprojekt. Det valet är gjort för att trygga att även små organisationer och mindre projekt finner sin plats i det europeiska samarbetet.

Prioriteringar

I programdelen strategiska partnerskap finns viktiga prioriteringar. Det innebär en **beställning av ansökningar inom vissa bristområden**. Först har vi de prioriteringar som är gemensamma för alla strategiska partnerskap inom Erasmus+ (sidan 120 i programguiden). De kallas **horisontella** och är alltså övergripande. Nyckelkompetenser och inkludering är två av dessa.

Vi har också **specifika prioriteringar för vuxenutbildningen** (sidan 122). Här skriver man i programguiden att med hänsyn till situationen med ökat antal migranter, flyktingar och asylsökande är projekt som syftar till att stärka och utveckla områden så som interkulturella kompetenser, inkludering, kritiskt tänkande, undervisning av flyktingar och asylsökande, svenska som andraspråk samt tolerans och mångfald av särskild vikt.

Varför inte hemma i Sverige?

Svaret är detsamma som för KA1. Vi vill också understryka att **inget som lika väl kunde ha gjorts nationellt ska beviljas inom Erasmus+**. Ansökan bedöms därför mot sitt mervärde för hela Europa. Det innebär också att man noga ska överväga fördelar och nackdelar med att vara flera organisationer från samma land i ett projekt.

Kvalitetsbedömning

Ni ska visa hur ni tar er an prioriteringarna och att ni satt samman ett optimalt team av högkompetenta partners i förhållande till projekttiden och prioriteringarna. Ansökan bedöms också efter hur ni tänker samarbeta och hur det som sedan kommer ut i slutändan ska spridas och användas.

Pengarna - och valuta för pengarna

I programguiden på sidan 131 kan ni läsa mer om byggbitarna för en budget och hur man räknar fram totalbudgeten. **Administration, projektmöten, extrakostnader för särskilda behov** och för sådant som man behöver och har utgifter för eftersom ingen i partnerskapet har den kompetensen (**exceptional costs**) är byggstenar. I innovationsprojekten behöver man även medel för arbetstid, **intellectual outputs**. Kanske att man också vill anordna ett tillfälle när man visar upp sin utvecklade "produkt". Man kan då ansöka om medel för det som kallas **multiplier events**.

Ett litet projekt kan ge mer per satsad euro än ett stort. Det är stor konkurrens om pengarna, och budget i förhållande till övriga delar i ansökan är en viktig aspekt i kvalitetsbedömningen.

Den i partnerskapet koordinerande organisationen skickar in ansökan. Det är ur den organisationens hemlands budget projektet sedan bekostas. Varje land förfogar över en bestämd summa pengar för strategiska partnerskap inom vuxenutbildningen.

EPALE – före, under, efter och oberoende av projekttiden

I Erasmus+ finns pengar till samarbete. Här finns också **Länk: [EPALE](#), Electronic Platform for Adult Learning**. Det är en digital mötesplats och ett resurscentrum som man kostnadsfritt har tillgång till. För att kunna utnyttja bidragsmöjligheterna i Erasmus+ behöver man några att samarbeta med och någonstans att kompetensutveckla sig. Det är därför EPALE finns.

Ni kommer att ha stor nytta av EPALE vid planering av ett projekt. I **partnersöksdatabasen** hittar ni intressanta aktörer att samarbeta med eller besöka. Där kan ni också annonsera efter partners eller besökare till den egna organisationen. Eller varför inte försöka er på utbyte av pedagogisk personal? Hur spännande vore inte det, att vara gästlärare i ett annat land?

Under projekttiden kan ni upprätta en privat **samarbetsyta** på EPALE. Och ni kan helt oberoende av om ni är med i ett projekt eller inte delta i diskussioner runt intressanta pedagogiska frågor och temaområden. Saknas en grupp för det ni vill diskutera – skapa en!

EPALE är som ett **bibliotek** där ni kan ta del av vad andra gör i sina organisationer eller i sina projekt. Och de är givetvis intresserade av att läsa om vad ni gör. Så berätta det!

EPALE är en europeisk webbplats, men det finns nationella kontaktpunkter precis som för Erasmus+. I båda fallen är det i Sverige Universitets- och högskolerådet. Den här vägledningen liksom annat stödmaterial för ansökan på svenska finner ni på den svenska EPALE-sidan: **Länk: EPALE resurscentrum**.

EPALE finansieras via Erasmus+, men där ryms allt som vuxenutbildare i Europa kan ha glädje av. Perspektivet på EPALE breddas till exempelvis internationella forskningsrapporter, yrkesutbildning och till de nordiska initiativen Nordplus Vuxen och Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande, NVL.

Facebook och nyhetsbrev

Via **Facebook EPALE Sverige** får du uppdateringar om EPALE och våra program, som Erasmus+ och Nordplus Vuxen. Via Facebooksidan når du också det som vi i Sverige publicerar på EPALE.

Den som är intresserad av nyheter inom området vuxenutbildning kan anteckna sig för ett **nyhetsbrev** som skickas via e-post. Nyhetsbrevet publiceras också på EPALE. Anmäl till kerstin.hagblom@uhr.se.